

Stad en Land

Hoofdstuk 4: De productiestad

De belangrijkste vijf conclusies

- Het verschil in uurloon tussen werknemers in de Randstad en de landelijke gebieden in Noord- en Oost-Nederland bedraagt ongeveer 20%.
- Het percentage hoger opgeleiden is in de meeste steden tot 15%-punt hoger dan in het niet-GSA gebied. Verschillen in opleidingsniveau verklaren meer dan 25% van de loonverschillen tussen GSA's en niet-GSA's.
- Urbanisatievoordelen verklaren eveneens meer dan 25% van de loonverschillen tussen GSA's en niet-GSA's. Daarnaast leidt ook sectorale specialisatie tot hogere productiviteit.
- Het loonsurplus van agglomeratie en urbanisatie bedraagt tussen 3 en 10 miljard euro, ofwel 0,5% en 2% van het bbp. Het totale grondwaardesurplus bedraagt ongeveer 340 miljard euro (excl. grond met commerciële bestemming), wat correspondeert met een rendement van 15 miljard euro per jaar, ofwel 3% van het bbp.
- Het grondwaardesurplus is ten opzichte van het loonsurplus groter dan voor een monocentrische stad verwacht zou mogen worden. Alleen in Rotterdam, Tilburg, Heerlen en Geleen/Sittard overheerst het loonsurplus.

Literatuur

- [Pierre-Philippe Combes, Gilles Duranton en Laurent Gobillon, 2008, *Spatial wage disparities: sorting matters*, Journal of Urban Economics, 63, 723-742.](#)
Eén van de eerste studies waarin met microdata agglomeratie-effecten worden geschat.
- Combes, P.P., T. Mayer and J.F. Thisse (2008b), *Economic geography: The integration of regions and nations*, Princeton University Press.
- [Edward Glaeser, Hedi Kallal, Jose Scheinkman en Andrei Shleifer, 1992, *Growth in cities*, Journal of Political Economy, 100, 1126-1152.](#)
Baanbrekende empirische studie naar de relatie tussen stedelijke groei en agglomeratie-externaliteiten.
- [Glaeser, E.L., A. Saiz, 2003, 'The Rise of the Skilled City', NBER Working Paper, 10191.](#)
Laat zien dat hoger opgeleiden de cruciale factor zijn in de groei van steden
- [Henri de Groot, Jacques Poot en Martijn Smit, 2009, *Agglomeration, innovation and regional development: theoretical perspectives and meta-analysis*, in: R. Capello en P. Nijkamp \(eds\), *Handbook of regional growth and development theories*, Cheltenham: Edward Elgar, 256-281.](#)
Een meta-analyse van onderzoek naar het belang van agglomeratie-externaliteiten voor groei en innovatie.
- [Friso de Vor en Henri de Groot, 2010, *Agglomeration externalities and localized employment growth: the performance of industrial sites in Amsterdam*, The Annals of Regional Science, 44 \(3\), 409-431.](#)

- Harvey, D. (1981), *"The urban process under capitalism: a framework for analysis"*, in M.J. Dear & A.J. Scott (edd.), *Urbanization and urban planning in capitalist society*, London: Taylor & Francis, pp. 91-122.
- Jacobs, J. (1969), *The economy of cities*, New York: Random House.
- [Jaffe, A.B., M. Trajtenberg, & R. Henderson \(1993\), "Geographic localization of knowledge spillovers as evidenced by patent citations", Quarterly Journal of Economics, vol. 108, pp. 577-598.](#)
- [Patricia Melo, Daniel Graham en Robert Noland, 2009, A meta-analysis of estimates of urban agglomeration externalities, Regional Science and Urban Economics, 39, 332-342.](#)
Een meta-analyse van het belang van agglomeratie-externaliteiten.
- [Mincer, J. \(1974\), Schooling, earnings, and experience, NBER working paper.](#)
- Porter, M.E. (1990), *The competitive advantage of nations*, Houndmills: Macmillan.
- Shannon, C.E. (1948), *"A mathematical theory of communication"*, Bell System Technical Journal, Vol. 27, pp. 379-423 and 623-656.
- [Webbink, D. \(2004\), Returns to university education: evidence from an institutional reform, CPB Discussion Paper 34.](#)